

Information till dig som ska få en ny axelled

Axelleden består av en ledkula och en relativt liten grund ledeskål. Ledytorna är normalt täckta med ledbrosk och det ger en blank, slät yta som underlättar axelledens rörelser. Omkring detta finns en ledkapsel och flertalet muskler. Musklerna runt axelleden är av stor betydelse för ledens stabilitet och funktion.

Vid vissa skador och sjukdomar t.ex. ledgångsreumatism kan ledbrosket förstöras och detta leder till smärta, värk och stelhet. Detta kallas för artros, eller i dagligt tal för "förslitning". När inga andra behandlingsalternativ återstår finns det möjlighet att operera in en ny axelled.

Vid vissa komplicerade benbrott vid axelleden kan det också bli aktuellt att operera in en ny axelled.

Operation

En sk axelplastikoperation innebär att ett nytt ledhuvud av metall opereras in och en ledeskål av plast. Protesen sätts ofta fast i benet med så kallad bence-ment. Efter operationen minskar smärtan och rörligheten blir successivt bättre i den nya leden. Rehabiliteringstiden efter en axelplastik är lång och Din medverkan är av stor betydelse för resultatet.

Att tänka på inför operationen

Är Du i behov av hjälp med vardagssysslor som städning, tvätt och inköp, så kontaktar Du hemtjänsten i Din kommun i god tid innan operationen. Det är viktigt att du fortsätter med din träning ända fram till operationen för att bibehålla rörlighet, styrka och kondition.

Mediciner

Vissa mediciner ökar benägenheten för blödning under operationen. För att undvika detta ska Du inte ta vissa läkemedel innan operationen.

Se bifogad information "Läkemedel inför operation".

Fasta

Dagen innan operation får Du inte äta mat efter kl 24.00. Du får dricka klara drycker fram till kl 06.00 på operationsdagens morgon.

Se bifogad information "Fasta inför operation".

Dusch

Inför operation ska Du duscha med bakteriedödande medel enligt de anvisningar Du får på läkarbesöket alternativt med kallelsen till operation.

Bedövning

För att förebygga och behandla smärta efter operationen ges smärtstillande läkemedel redan innan operationen. Under själva operationen kommer du att vara sövd (narkos) men för att få en optimal smärtlindring så anlägger narkosläkaren en nervblockad innan du blir sövd.

Denna nervblockad anläggs antingen på halsen, ovan skulderbladet eller på båda platser beroende på operationstyp, och bedövar nerverna som går ut till axel och överarm. Ibland läggs en kateter kvar så att man kan fylla på bedövningsmedel postoperativt. Känner du dig orolig eller nervös får du lugnande mediciner i samband med bedövningen.

En nervblockad innebär en total förlamning av hela armen. Bedövningen har effekt 6 – 15 timmar, i vissa fall längre än ett dygn. Eftersom du inte har styrsel eller känsel i den bedövade armen så är vi extra försiktiga och skyddar armen så den inte kläms.

Komplikationer

I normala fall håller protesens i många år, men i enstaka fall kan den lossna eller infekteras. Den måste då bytas ut genom en ny operation, i de flesta fall med god framgång.

Smärta

På vårdavdelningen efter operationen får Du regelbundet smärtstillande mediciner. Det är viktigt att Du tar smärtlindringen för att förebygga smärta samt underlätta träning och rehabilitering.

Axellås

Direkt efter operation kommer Du ha armen placerad i ett sk. axellås. Axellåset fixerar din arm vid kroppen och hindrar Dig därmed från att göra ”otillåtna rörelser”. Nattetid ska Du använda bandaget i ca 4-6 veckor.



Fysioterapi - information/instruktion

Du kan påbörja träningen direkt efter operationen genom att kraftigt knyta och sträcka fingrarna. Dagen efter operationen får Du träffa fysioterapeut som ger Dig löpande information och instruktion om vad och hur Du ska träna din axel efter operationen.

Före hemgång får Du råd och instruktioner om hur Du ska leva med din nya axel. Eftersom det slutliga operationsresultatet är beroende på hur Din rehabilitering fortlöper efter operationen bör Du ha regelbunden kontakt med fysioterapeut på hemorten, vanligtvis varje vecka, utöver Din dagliga hemträning. Det är av största vikt att träningen efter Din axelplastik fortgår och du får räkna med att rehabiliteringen pågår minst 1år. Din egen träningsinsats har stor betydelse för slutresultatet.

Distansträning

I en del fall kan det bli aktuellt att ha en fortsatt kontakt med fysioterapeut på sjukhuset via videokommunikation. I samband med inskrivningsbesöket på mottagningen görs en bedömning av läkaren om detta blir aktuellt för Dig. För att detta ska kunna bli aktuellt måste det undersökas om Du har de tekniska förutsättningarna i Din bostad. En surfplatta ansluten till internet används. På detta sätt kan Du i hemmet kommunicera med fysioterapeuten på sjukhuset för att få instruktioner i din fortsatta rehabilitering. Blir denna träningsform aktuell för Dig kommer Du att få utförligare information.

Arbetsterapi och hjälpmedel

Under din vistelse på sjukhuset kommer Du att träffa en arbetsterapeut. Arbetsterapeuten ger Dig råd och instruktioner för att klara av det dagliga livet och tränar Dig att använda eventuella hjälpmedel.

Utskrivning

Läkaren skriver nödvändiga intyg, recept på mediciner och remiss till fysioterapeut.

Återbesök

Du kallas till fysioterapeut på sjukhuset för uppföljning efter 8 veckor. Uppföljning omkring 1 år efter operationen sker via ett frågeformulär i de flesta fall.

Sjukintyg

Sjukintyg kan bli aktuellt beroenden på Ditt arbete.

Omläggning

Stygnen ska tas bort vanligtvis 14 dagar efter operationen såvida inte såret är sytt med absorberbara suturer. Då behövs bara en kontroll på en vecka hos distriktssköterskan. Om Du äter medicin i form av kortison skall stygnen tas efter 21 dagar. Du får en remiss till distriktssköterskan som Du ska kontakta för att avtala om tid. Distriktssköterskan kan också kontrollera såret och lägga om detta vid behov.

Dusch/bastu

Du kan duscha över förbandet om det är tätt. Lägg på en handduk för att skydda omläggningen. Blir förbandet vått byter Du till ett torrt direkt efter duschen. Bastubad ska undvikas tills suturerna är borttagna.

Vårdtid

Din vårdtid på sjukhus är 2-4 dagar, detta är dock individuellt.

Att tänka på efter operation

Ta kontakt med läkare om du får feber veckorna efter operation, om såret blir rött eller om smärtan tilltar kring operationsområdet.

Har Du funderingar kring operationen, sjukhusvistelsen, din rehabilitering eller återbesök är du välkommen att höra av dig till Ortopedmottagningen på respektive sjukhus.

Piteå Älvdals Sjukhus ortopedmott 0911-755 42

Sunderby Sjukhus ortopedmott 0920-28 39 91

Du kan nå fysioterapeut och arbetsterapeut via växeln på respektive sjukhus om du har funderingar kring din rehabilitering. Begär att få tala med fysioterapeut/arbetsterapeut som arbetar med rehabilitering av axeloperation.